

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 31 lipca 1963 r. **Nr 3**

TREŚĆ:

PUBLIKACJA AKTÓW USTAWODAWCZYCH I WYKONAWCZYCH

13

MINISTERSTWO SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
Departament Finansów
Nr DF-III-3/19/62
i Administracji

Wyciąg

Warszawa, dnia 30 kwietnia 1962 r.

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego, po uzgodnieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych — Komendą Główną Straży Pożarnych — ustaliło wytyczne, stanowiące załącznik do niniejszego pisma, w przedmiocie zabezpieczenia majątku przed pożarami. Wytyczne te winny być podstawą do stworzenia w jednostce należytych warunków dla przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku, organizacji ochrony przeciwpożarowej i prawidłowej jej działalności.

Wicedyrektor Departamentu:
St. Nowak

Załącznik do pisma Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 kwietnia 1962 r.

WYTYCZNE

w przedmiocie zabezpieczenia przed pożarami jednostek podległych Ministrowi Szkolnictwa Wyższego.

A. Stosownie do art. 3 i 23 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) kierownicy podległych Ministerstwu jednostek oraz wszyscy pracownicy obowiązani są do współdziałania w przeciwpożarowym zabezpieczeniu zakładów pracy.

I. **Obowiązki kierownika jednostki:**

Kierownicy wszystkich podległych Ministerstwu jednostek obowiązani są do stworzenia należytych warunków dla przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności do:

1. dopilnowania, aby przepisy w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego były przestrzegane,
2. wydawania zarządzeń wykonawczych w kierunku właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o wnioski:
   a — terenowych komend straży pożarnych,
   b — kierownika (referenta) ochrony przeciwpożarowej,
   c — komisji pożarowo-technicznej,
   d — władz nadrzędnych,
   e — oraz innych jednostek upoważnionych do przeprowadzenia kontroli,
3. nadzorowania nad właściwym wykonywaniem przez pracowników ich zadań na odcinku ochrony przeciwpożarowej,
4. wyciągania konsekwencji w stosunku do winnych nie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
5. wprowadzenia do planów odpowiednich środków finansowych i materiałowych, niezbędnych dla utrzymania ochrony przeciwpożarowej na właściwym poziomie oraz kontrolowania właściwego i terminowego ich wykorzystania,
6. spowodowania opracowania planów ochrony przeciwpożarowej oraz dostosowania regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych do potrzeb zakładu, szczególnie dla komórek organizacyjnych i stanowisk pożarowo-niebezpiecznych,
7. rozpatrywania na właściwych naradach stanu bezpieczeństwa pożarowego jednostki oraz realizowania podjętych uchwał i wniosków,
8. dopilnowania przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników jednostki w zakresie:
   — wstępnym nowoprzyjmowanych pracowników,
   — informacyjnym wszystkich pracowników,
9. prowadzenia propagandy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
10. dopilnowania zaopatrzenia jednostki w sprzęt i urządzenia gaśnicze oraz środki alarmowe,
11. podejmowania wszelkich innych poczynań zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpożarowego jednostki.

Dla realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej kierownicy jednostek powołują:

1. kierownika ochrony przeciwpożarowej oraz w zależności od wielkości i charakteru zakładu:
   — komisję pożarowo-techniczną,
   — przeciwpożarowe pogotowia oddziałowe, warsztatowe, zakładowe itp., oraz
   — ochotniczą (obowiązkową) lub zawodową straż pożarną stosownie do zasad określonych odrębnymi przepisami.
2. W przeciwpożarowym zabezpieczeniu jednostki kierownicy jednostek powinni współdziałać z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych, a w szczególności:
   a. uzgadniać z terenową komendą straży pożarnych projekty opracowanych planów obrony przeciwpożarowej, instrukcji przeciwpożarowych i instrukcji alarmowania,
   b. umożliwić strażom prowadzenie ćwiczeń na terenie jednostki, celem przygotowania ich do prowadzenia akcji gaśniczej w istniejących warunkach,
   c. uzgadniać plany przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego,
   d. uzgadniać inne poczynania w zakresie ochrony przeciwpożarowej i sposoby ich realizacji.

II. **OBOWIĄZKI KIEROWNIKOW KOMOREK ORGANIZACYJNYCH JEDNOSTEK**

Kierownicy komórek organizacyjnych oraz inni pracownicy nadzoru obowiązani są:

1. znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe a w szczególności dotyczące danego działu pracy jak również kontrolować przestrzegania tych przepisów przez zatrudniony tam personel,
2. zaznajamiać pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w danym dziale pracy, sposobami przeciwdziałania, rozmieszczeniem sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz postępowaniem w przypadku powstania pożaru,
3. dopilnować przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników,
4. dopilnować usuwania dostrzeżonych lub wskazanych niedociągnięć mogących spowodować pożar oraz zgłaszania o tym właściwym przełożonym,
5. występować do przedłożonego z wnioskami o ukaranie winnych spowodowania zaniedbań, stwarzających możliwości powstania pożaru lub jego rozprzestrzeniania się,
6. współpracować z komisją pożarowo-techniczną i referentem ochrony przeciwpożarowej oraz przedkładać im wnioski w kierunku usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego poszczególnych stanowisk pracy.

III. **OBOWIĄZKI BEZPOSREDNIO ZARZĄDZAJĄCYCH BUDYNKAMI**

1. Pracownicy bezpośrednio zarządzający budynkami odpowiedzialni są za stan bezpieczeństwa pożarowego budynków i pomieszczeń biurowych.
2. Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:
   1 — utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem bezpieczeństwa pożarowego w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów i instrukcji,
   2 — wyposażenie pomieszczeń w podręczny sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie konserwacji tego sprzętu,

3 — zaopatrzenie poszczególnych pomieszczeń w instrukcje przeciwpożarowe oraz instrukcje alarmowania straży pożarnej.
4 — kontrolowanie przestrzegania przepisów i instrukcji przez wszystkich pracowników, a w przypadku stwierdzenia wykroczeń, w tym zakresie występowania do właściwego kierownictwa z wnioskiem o ukaranie winnych.

IV. OBOWIĄZKI SŁUZBY DOZOROWANIA

Strażnicy (dozorcy, portierzy) obowiązani są:
a — kontrolować niebezpieczne miejsca pożarowe według zasad określonych wewnętrzną instrukcją,
b — znać lokalizację punktów przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz środków alarmowania,
c — znać dokładnie instrukcję alarmową oraz sposoby użycia środków alarmowych,
d — w przypadku pożaru ogłosić alarm z równoczesnym spowodowaniem wezwania straży pożarnej oraz przystąpić do gaszenia dostępnymi środkami,
e — wskazać miejsce pożaru po przybyciu straży, sposób dojazdu, punkty czerpania wody i najbliższe telefony.

V. OBOWIĄZKI OSOB PRZEPROWADZAJĄCYCH KONTROLE

Osoby przeprowadzające kontrolę zabezpieczenia przeciwpożarowego obowiązane są:
a — poznać organizację jednostki oraz znać będące w jej użytkowaniu budynki,
b — zapoznać się z obowiązującymi regulaminami i instrukcjami przeciwpożarowymi jednostki,
c — przeprowadzać kontrolę według zasad określonych przepisami wewnętrznymi,
d — składać kierownikowi jednostki pisemne sprawozdania z wyników kontroli.

VI. OBOWIĄZKI POZOSTAŁYCH PRACOWNIKOW

Wszyscy pozostali pracownicy zatrudnieni w jednostce obowiązani są:
a — dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego w jednostce, a szczególnie na swoim stanowisku pracy,
b — znać i przestrzegać instrukcje przeciwpożarowe, sposoby alarmowania straży pożarnej oraz sposób posługiwania się podręcznym sprzętem i środkami gaśniczymi,
c — usuwać niezwłocznie stwierdzone przyczyny, mogące spowodować pożar oraz zgłaszać to właściwemu przełożonemu,
d — pełnić służbę w przeciwpożarowych pogotowiach,
e — odbyć przeszkolenie przeciwpożarowe,
f — brać udział w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru.

B. Przeciwpożarowe pogotowia

1. Przeciwpożarowe pogotowia w miarę potrzeby tworzy się spośród pracowników dla specjalnie niebezpiecznych pomieszczeń.
2. Celem pogotowia jest utrzymanie bezpieczeństwa pożarowego na właściwym poziomie oraz gaszenie pożarów w zarodku.

Schemat organizacyjny oraz zakres obowiązków pogotowia:

Imię i nazwisko	Stanowisko	Obowiązki pogotowia	
		W zakresie zapobiegania pożarom	W wypadku wybuchu pożaru
	Dowódca pogotowia	Współpracuje z kierownikiem danego działu pracy w sprawach ochrony przeciwpożarowej, a szczególnie dba o przestrzeganie regulaminów i instrukcji ppoż. jest odpowiedzialny za czynności członków pogotowia, sprawdza przydatność sprzętu ppoż.	do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą
	Z-ca dowódcy pogotowia	Wspólnie z dowódcą pogotowia pilnuje przestrzegania przepisów ppoż.	bierze udział w akcji gaśniczej
	Pomocnik I	Po skończeniu pracy sprawdza czy elektryczność we wszystkich instalacjach została wyłączona, czy ogień wygaszono, czy miejsce pracy pozostawiono w należytym porządku, bada gotowość sprzętu ppoż.	bierze udział w akcji gaśniczej
	Pomocnik II łącznik	Pilnuje, aby dostęp do sprzętu nie był zatarasowany	zawiadamia o powstaniu pożaru właściwą komendę straży pożarnej. Z chwilą przybycia straży jest jej pilotem

Skład osobowy pogotowia oraz ilość, jakość i rozmieszczenie sprzętu ppoż. jest uzależniona od stopnia zagrożenia i innych warunków lokalnych.

C. Organizacja i zakres działania komisji pożarowo-technicznej.

1. Kierownik jednostki w miarę potrzeby powołuje komisję pożarowo-techniczną, jako organ pomocniczy dla rozwiązywania problemów techniczno-pożarowych i przeprowadzania przeglądów przeciwpożarowych w obiektach danej jednostki.
2. W skład komisji wchodzą między innymi:
   Przewodniczący: dyrektor administracyjny lub jego zastępca
   Członkowie: — inspektor bhp
   — główny mechanik
   — kierownik działu inwestycji
   — kierownik działu gospodarczego
   — referent (kierownik) ochrony popoż.
   — przedstawiciel ZOZ

   Skład osobowy komisji uzależniony jest od charakteru i potrzeb jednostki. W uzasadnionych przypadkach mogą być powoływane podkomisje, które w działalności swej podlegają komisji pożarowo-technicznej.
3. Komisja zbiera się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak jak dwa razy w roku to jest w okresie wiosennym i jesiennym.
4. Komisja między innymi spełnia następujące czynności:
   a) Dokonuje kontroli wszystkich obiektów pod względem bezpieczeństwa pożarowego w zakresie:
      a — budowlanym — dróg ewakuacyjnych i pożarowych
      b — procesów technologiczno-produkcyjnych
      c — urządzeń gaśniczych, alarmowych i zaopatrzenia wodnego.
   b) Z dokonanych kontroli komisja sporządza protokół i opracowuje wnioski z podaniem sposobów usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz wprowadzenia usprawnień zmierzających do usunięcia przyczyn mogących spowodować pożar i jego rozprzestrzenienie się.
   c) Przedkłada kierownictwu wnioski w zakresie usprawnienia organizacji, ochrony przeciwpożarowej, zwiększenia dozoru w dniach wolnych od pracy oraz w okresach nasilenia zagrożenia pożarowego.
   d) Dopilnowuje, aby przy projektowaniu nowych obiektów, urządzeń i instalacji, modernizacji i intensyfikacji istniejących były uwzględniane i realizowane wymogi bezpieczeństwa pożarowego.
   e) Sprawdza wykonanie zarządzeń pokontrolnych wydanych na podstawie jej wniosków.
   f) Opracowuje plany ochrony obiektów specjalnie niebezpiecznych.
   g) Opiniuje instrukcję i regulaminy ppoż. dla poszczególnych ważniejszych odcinków pracy.

D. Tryb powoływania i zakres obowiązków referenta (kierownika) ochrony przeciwpożarowej jednostki.

1. Referenta ochrony przeciwpożarowej wyznacza kierownik jednostki w myśl obowiązującego regulaminu organizacyjnego administracji.
2. Referent ochrony przeciwpożarowej w zakresie swej działalności podlega bezpośrednio dyrektorowi administracyjnemu lub jego zastępcy jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.
3. Jeżeli dla danej jednostki ustalono etat kierownika, zamiast referenta może być zatrudniony członek Korpusu Technicznego Pożarnictwa jako kierownik ochrony przeciwpożarowej.
4. Kierownika ochrony przeciwpożarowej powołuje kierownik jednostki po uprzednim uzgodnieniu kandydatury z terenowo właściwym komendantem straży pożarnych.
5. Fachowy nadzór nad działalnością referenta względnie kierownika ochrony przeciwpożarowej sprawuje właściwa komenda straży pożarnych.
6. W jednostkach posiadających straż pożarną obowiązki referenta pełni naczelnik (komendant) straży pożarnej.
7. Do zadań referenta ochrony przeciwpożarowej należy:
   a — czuwanie nad przestrzeganiem przez pracowników jednostki przepisów przeciwpożarowych,
   b — sprawdzenie gotowości sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych na terenie jednostki oraz prawidłowego ich rozmieszczenia,
   c — prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród pracowników jednostki oraz ewentualne szkolenie pożarnicze członków straży pożarnej,
   d — zgłaszanie kierownikowi jednostki spostrzeżeń i wniosków dotyczących stanu potrzeb i ulepszeń ochrony przeciwpożarowej jednostki,
   e — opracowywanie niezbędnych sprawozdań statystyki i innych materiałów w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego,
   f — prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną przeciwpożarową.
8. Do zadań kierownika ochrony przeciwpożarowej należą sprawy wyszczególnione w punkcie 7 oraz:
   a — kierowanie akcją ratowniczą w czasie pożaru zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
   b — współpraca z terenowo właściwą komendą straży pożarnych zmierzająca w kierunku usprawnienia stanu ochnrony przeciwpożarowej,
   c — organizowanie w porozumieniu z terenowo właściwą komendą straży pożarnych ćwiczeń z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
   d — uczestniczenie w konferencjach, naradach dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
   e — przygotowanie jednostki do ochrony przeciwpożarowej TOPL.
9. Zakres obowiązków kierownika (referenta) ochrony przeciwpożarowej niezależnie od wyżej wy-

szczególnionego powinien być odpowiednio dostosowany do warunków lokalnych jednostki.

E. Straże pożarne.

1. Do prowadzenia prewencji przeciwpożarowej oraz akcji ratowniczej w czasie pożarów mogą być powoływane straże pożarne.
2. Zasady i tryb powoływania straży pożarnych w jednostkach, etaty osobowe i sprzętu oraz organizację wewnętrzną i zakres działania tych straży określają odrębne przepisy.
3. Straże pożarne w jednostkach pod względem fachowym i służby operacyjno-bojowej są podporządkowane właściwym terenowo komendom straży pożarnych.

14

ZARZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 28 lipca 1962 r.

w sprawie przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku jednostek organizacyjnych resortu sprawiedliwości

(Dz. Urz. M.S. Nr 2, poz. 13)

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się wytyczne w sprawie przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku jednostek organizacyjnych resortu sprawiedliwości, stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości:
M. Rybicki

W porozumieniu:
w/z Minister Spraw Wewnętrznych:
Z. Sznek

Załącznik do zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 lipca 1962 r.

WYTYCZNE

w sprawie przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku jednostek organizacyjnych resortu sprawiedliwości

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Kierownicy jednostek organizacyjnych resortu sprawiedliwości, zwanych dalej „jednostkami", oraz pracownicy w nich zatrudnieni są obowiązani do współdziałania w przeciwpożarowym zabezpieczeniu tych jednostek.

2. Przez kierowników jednostek należy rozumieć:
1) prezesów sądów,
2) kierowników ośrodków zamiejscowych sądów wojewódzkich,
3) przewodniczących wydziałów zamiejscowych sądów powiatowych,
4) kierowników państwowych biur notarialnych,
5) dyrektorów zakładów poprawczych,
6) kierowników schronisk dla nieletnich,
7) Dyrektora Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie,
8) Dyrektora Przedsiębiorstwa Państwowego „Wydawnictwo Prawnicze".

3. Dyrektor Departamentu Budżetowo-Gospodarczego Ministerstwa Sprawiedliwości wykonuje w odniesieniu do budynku ministerstwa obowiązki kierownika jednostki.

4. Jeżeli dwie lub więcej jednostek użytkuje wspólnie budynek bądź budynki stanowiące zwartą całość, kierownicy tych jednostek mają obowiązek ścisłego z sobą współdziałania, przy czym kierownik jednostki administrującej wspólnym budynkiem (budynkami) inicjuje i koordynuje akcję zmierzającą do zabezpieczenia przeciwpożarowego.

I. PRZECIWPOŻAROWE ZABEZPIECZENIE JEDNOSTEK

A. Obowiązki kierowników jednostek

1. Kierownicy obowiązani są do zorganizowania, utrzymania i nadzorowania ochrony przeciwpożarowej w podległych im jednostkach oraz przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego. W szczególności obowiązani są:

1) wydawać zarządzenia dotyczące właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego na podstawie wniosków:
a) terenowych komend straży pożarnych i referenta ochrony przeciwpożarowej,
b) komisji pożarowo-technicznej,
c) władz nadrzędnych oraz innych jednostek upoważnionych do przeprowadzania kontroli;

2) zaopatrywać jednostki w sprzęt i urządzenia gaśnicze oraz środki alarmowe;

3) wprowadzać do planów odpowiednie środki finansowe i materiałowe niezbędne dla utrzymania

ochrony przeciwpożarowej na właściwym poziomie oraz kontrolować właściwe i terminowe ich wykorzystanie;

4) opracowywać plany ochrony przeciwpożarowej oraz dostosowywać regulaminy i instrukcje przeciwpożarowe do potrzeb jednostki, a szczególnie jej oddziałów i stanowisk pożarowo niebezpiecznych;

5) nadzorować przestrzeganie przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciągać konsekwencje w stosunku do winnych nieprzestrzegania tych przepisów;

6) dopilnować przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników jednostki:

a) w zakresie wstępnym — nowo przyjmowanych pracowników;

b) w zakresie informacyjnym — wszystkich pracowników;

7) rozpatrywać na naradach stan bezpieczeństwa pożarowego jednostki oraz realizować podjęte wnioski;

8) rozwijać propagandę w zakresie ochrony przeciwpożarowej;

9) podejmować wszelkie inne poczynania zmierzające do zwiększenia bezpieczeństwa pożarowego jednostki.

2. Dla realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej kierownicy powołują nieetatowego referenta ochrony przeciwpożarowej oraz — w zależności od wielkości, charakteru i potrzeb zakładu — ponadto komisję pożarowo-techniczną i przeciwpożarowe pogotowie.

3. Kierownicy powinni ponadto współdziałać z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych, w szczególności uzgadniać z nimi:

1) projekty planów obrony przeciwpożarowej oraz instrukcji przeciwpożarowych i alarmowania;

2) plany przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego jednostki;

3) inne poczynania w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

B. Obowiązki kierowników magazynów, składnic akt, kotłowni, warsztatów, garaży itp. w sądach, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie.

1. Kierownicy magazynów składnic, akt, kotłowni, garaży itp. oraz inni pracownicy sprawujący nadzór nad tymi okiektami obowiązani są:

1) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe, a szczególnie dotyczące danego działu pracy, jak również kontrolować przestrzeganie tych przepisów przez podległy personel;

2) zaznajamiać pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w danym dziale pracy, ze sposobami przeciwdziałania, z rozmieszczeniem sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz z postępowaniem w wypadku powstania pożaru;

3) usuwać dostrzeżone lub wskazane niedociągnięcia mogące spowodować pożar oraz zawiadamiać o tym przełożonego;

4) występować do przełożonego z wnioskami o ukaranie winnych spowodowania zaniedbań stwarzających możliwości powstania pożaru lub jego rozprzestrzenienia się;

5) współpracować z komisją pożarowo-techniczną i referentem ochrony przeciwpożarowej oraz składać im wnioski dotyczące usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego poszczególnych stanowisk pracy.

C. Obowiązki kierowników oddziałów (działów) gospodarczych jednostek

1. Kierownicy oddziałów (działów) administracyjno-gospodarczych jednostki lub osoby, którym takie działy powierzono (np. w sądach powiatowych — kierownicy sekretariatów prezydialnych), są odpowiedzialni za stan bezpieczeństwa pożarowego budynków i pomieszczeń biurowych.

2. Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:

1) utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem bezpieczeństwa pożarowego w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów;

2) wyposażenie pomieszczeń w podręczny sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie konserwacji tego sprzętu;

3) zaopatrzenie poszczególnych pomieszczeń w instrukcje przeciwpożarowe oraz instrukcje alarmowania straży pożarnej;

4) kontrolowanie przestrzegania przepisów i instrukcji przez wszystkich pracowników, a w wypadku stwierdzenia wykroczeń w tym zakresie — występowanie do kierownictwa z wnioskiem o ukaranie winnych.

D. Obowiązki służby dozorowania

1. Dozorcy (portier, stróż nocny, wartownik) są obowiązani:

1) kontrolować miejsca pożarowo niebezpieczne — według zasad określonych wewnętrzną instrukcją:

2) znać lokalizację punktów przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz środków alarmowania;

3) znać dokładnie sposób użycia środków alarmowania;

4) w razie pożaru ogłosić alarm, wezwać straż pożarną oraz przystąpić natychmiast do gaszenia pożaru dostępnymi środkami. Po przybyciu straży pożarnej wskazać jej miejsce pożaru, sposób dojazdu, punkty czerpania wody i najbliższe telefony.

2. Osoby wyznaczone do przeprowadzania kontroli przeciwpożarowej pomieszczeń jednostki są obowiązane:

1) przeprowadzać kontrolę według zasad określonych przepisami wewnętrznymi;

2) składać kierownikowi sprawozdania pisemne z wyników kontroli.

3. Straż ochrony obiektów współdziała w bezpieczeństwie pożarowym zakładu na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

E. Obowiązki pozostałych pracowników

1. Wszyscy pozostali pracownicy jednostki są obowiązani:

1) dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego w jednostce, a szczególnie na swoim stanowisku pracy;

2) znać instrukcje przeciwpożarowe, sposoby alarmowania straży pożarnej oraz użytkowania podręcznego sprzętu i środków gaśniczych, jak również przestrzegać ich;

3) usuwać niezwłocznie stwierdzone przyczyny mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu;

4) pełnić służbę w przeciwpożarowych pogotowiach;

5) odbyć przeszkolenie przeciwpożarowe;

6) brać udział w akcjach ratowniczych w razie pożaru lub innej klęski żywiołowej, bądź katastrofy — w myśl poleceń kierownika akcji ratowniczej.

F. **Przeciwpożarowe pogotowia**

1. Celem przeciwpożarowego pogotowia jest utrzymanie bezpieczeństwa pożarowego na poziomie odpowiadającym kategorii zagrożenia danego pomieszczenia oraz gaszenie pożarów w zarodku.

2. Przeciwpożarowe pogotowia należy powołać w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie.

3. Przeciwpożarowe pogotowie czynne jest przez całą dobę.

4. W skład przeciwpożarowego pogotowia wchodzą: dowódca, jego zastępca oraz członkowie.

5. Szczegółową organizację oraz zasady działania przeciwpożarowego pogotowia określa instrukcja kierownika jednostki, wydana w porozumieniu z właściwą miejscowo komendą straży pożarnej.

G. **Komisje pożarowo-techniczne**

1. Komisja pożarowo-techniczna jest organem pomocniczym kierownika jednostki powołanym do rozwiązywania problemów techniczno-pożarowych i przeprowadzania przeglądów przeciwpożarowych w obiektach danej jednostki.

2. W skład komisji wchodzą: przewodniczący (zastępca kierownika jednostki lub osoba upoważniona przez kierownika) oraz członkowie: przedstawiciel rady zakładowej, referent ochrony przeciwpożarowej, referent BHP, zakładowy społeczny inspektor pracy, specjalista z dziedziny budownictwa i instalacji. Skałd komisji może ulec zmianie w zależności od charakteru i potrzeb jednostki.

3. Komisja zbiera się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak jak dwa razy w roku, tj. w okresie wiosennym i jesiennym.

4. Do zakresu działania komisji należy:

1) przeprowadzanie kontroli wszystkich obiektów pod względem bezpieczeństwa pożarowego w zakresie: budowlanym, dróg ewakuacyjnych, dróg pożarowych, urządzeń gaśniczych, alarmowych i zaopatrzenia wodnego;

2) opracowywanie protokołów i wniosków z dokonanych kontroli z podaniem sposobów usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz wprowadzenia usprawnień zmierzających do usunięcia przyczyn mogących spowodować pożar i jego rozprzestrzenianie się;

3) składanie kierownikowi wniosków w zakresie usprawnienia organizacji ochrony przeciwpożarowej, zwiększenia dozoru w dniach wolnych od pracy oraz w okresach nasilenia zagrożenia pożarowego;

4) dopilnowanie zastosowania wymagań bezpieczeństwa pożarowego przy projektowaniu nowych obiektów, urządzeń i instalacji i ich modernizacji;

5) sprawdzanie wykonania zarządzeń pokontrolnych wydanych przez kierownika na podstawie jej wniosków;

6) opracowywanie planów ochrony obiektów;

7) opiniowanie instrukcyj i regulaminów przeciwpożarowych dla poszczególnych stanowisk pracy;

8) sprawdzanie gotowości bojowej przeciwpożarowych pogotowi.

Zakres czynności komisji może być zwiększony przez kierownika jednostki. Dla kilku obiektów położonych w tej samej miejscowości i zajmowanych przez różne jednostki organizacyjne resortu może być — w wyniku porozumienia kierowników tych jednostek — powołana jedna wspólna komisja pożarowo-techniczna.

H. **Tryb powoływania i zakres obowiązków referenta ochrony przeciwpożarowej**

1. Referenta ochrony przeciwpożarowej wyznacza kierownik jednostki organizacyjnej spośród pracowników służby technicznej lub innej odpowiedniej służby jednostki.

2. Referent ochrony przeciwpożarowej pełni swe obowiązki nieetatowo i w zakresie swej działalności podlega bezpośrednio kierownikowi jednostki lub jednemu z jego zastępców.

3. Fachowy nadzór nad działalnością referenta sprawuje właściwa komenda straży pożarnych.

4. Do zadań referenta ochrony przeciwpożarowej należy:

1) czuwanie nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów przeciwpożarowych;

2) sprawdzanie gotowości sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz prawidłowego ich rozmieszczenia;

3) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród załogi oraz szkolenia pożarniczego członków ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej w razie jej powołania;

4) zgłaszanie kierownictwu jednostki spostrzeżeń i wniosków dotyczących stanu, potrzeb i ulepszeń ochrony przeciwpożarowej;

5) opracowywanie niezbędnych sprawozdań, statystyki i innych materiałów w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego;

6) prowadzenie wszelkiej dokumentacji związanej z ochroną przeciwpożarową.

II. INSTYTUT EKSPERTYZ SĄDOWYCH W KRAKOWIE

1. Dyrektor Instytutu, kierownicy pracowni naukowych, laboratoriów i zakładów badawczych, niezależnie od stosowania postanowień niniejszych wytycznych oraz innych przepisów przeciwpożarowych, powinni:

1) przy prowadzeniu prac badawczych uwzględniać wymagania bezpieczeństwa pożarowego, jak wrażliwość na temperatury, właściwości fizyko-chemiczne itp.;

2) uzyskane w tym zakresie wyniki przekazywać Komendzie Głównej Straży Pożarnych.

III. NADZÓR

1. Dyrektor Departamentu Budżetowo-Gospodarczego jest obowiązany:

1) rozpatrywać postulaty dotyczące przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności ochrony przeciwpożarowej w resorcie oraz realizować je po uzgodnieniu z ich Komendą Główną Straży Pożarnych;

2) projekty aktów normatywnych, mających związek z ochroną przeciwpożarową, uzgadniać z Komendą Główną Straży Pożarnych;

3) sprawować nadzór nad wykonawstwem zadań, planów i budżetu w zakresie ochrony przeciwpożarowej;

4) wyznaczyć spośród personelu inżynieryjno-technicznego względnie administracyjno-gospodarczego pracownika, do obowiązków którego należałoby:

a) prowadzenie spraw związanych z ochroną przeciwpożarową,

b) wprowadzanie w życie wytycznych Komendy Głównej Straży Pożarnych, dotyczących całokształtu ochrony przeciwpożarowej w resorcie,

c) uzgadnianie z Komendą Główną Straży Pożarnych projektów aktów normatywnych w zakresie dotyczącym bezpośrednio ochrony przeciwpożarowej.

d) utrzymywanie współpracy z Komendą Główną Straży Pożarnych bądź z właściwymi terenowo wojewódzkimi komendami straży pożarnych — zależnie od właściwości rzeczowej i wynikających potrzeb.

2. Pracownik wymieniony w ust. 1 pkt 4 podlega w zakresie należących do niego obowiązków bezpośrednio Dyrektorowi Departamentu Budżetowo-Gospodarczego.

3. Rewidenci, inspektorzy wydziałów inwestycji i inspektorzy Departamentu Spraw Nieletnich w ramach czynności inspekcyjno-rewizyjnych są obowiązani sprawdzać wykonawstwo wydanych zarządzeń w sprawach ochrony przeciwpożarowej, a notatki informacyjne w tym przedmiocie przekazywać pracownikowi wymienionemu w ust. 1 pkt 4.

4. Obowiązki przewidziane w ust. 3 dotyczą również inspektorów sądów wojewódzkich.

5. Pracownicy Wydziału Wykonawstwa Inwestycyjnego w Ministerstwie Sprawiedliwości w toku wizytacji jednostek organizacyjnych w terenie mają obowiązek badania nie tylko potrzeb remontowych, ale także potrzeb w zakresie urządzeń przeciwpożarowych oraz obowiązek szczegółowego rozważania ich na posiedzeniach Komisji Oceny Projektów Inwestycyjnych.

15

ZARZĄDZENIE

MINISTRÓW SPRAWIEDLIWOSCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 15 grudnia 1962 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i zakresu działania jej organów w jednostkach organizacyjnych więziennictwa oraz zasad współdziałania tych organów z komendami straży pożarnych.

Na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) zarządza się, co następuje:

I. POSTANOWIENIE OGOLNE

w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych więziennictwa

§ 1. 1. Wszystkie jednostki organizacyjne więziennictwa, tj. zakłady karne, przywięzienne przedsiębiorstwa i gospodarstwa rolne oraz szkoły Służby Więziennej, zwane dalej „jednostkami", jak również wszyscy funkcjonariusze i pracownicy tych jednostek obowiązani są brać udział w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu stosownie do przepisów niniejszego zarządzenia.

2. Do udziału w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu oraz do przestrzegania przepisów przeciwpożarowych zobowiązani są również więźniowie.

§ 2. Kierownicy poszczególnych jednostek obowiązani są do organizowania, utrzymywania i nadzorowania ochrony przeciwpożarowej w podległych im jednostkach oraz do wykonywania i przestrzegania przepisów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a w szczególności do:

1) zapewnienia odpowiednich warunków bezpieczeństwa pożarowego w podległych im jednostkach,

2) zapewnienia odpowiednich warunków ewakuacji na wypadek pożaru znajdujących się w budynkach i pomieszczeniach ludzi, urządzeń oraz sprzętu, jak również zwierząt oraz zapasów materiałowych i produkcyjnych,

3) bieżącego dokonywania napraw urządzeń budowlanych oraz usuwania w budynkach, instalacjach i urządzeniach wad i usterek, stwarzających niebezpieczeństwo pożaru,

4) zaopatrzenia podległych im jednostek w odpowiednie środki gaśnicze, urządzenia przeciwpożarowe, środki alarmowania i łączności, sprzęt pożarniczy i niezbędne środki transportowe oraz

zapewnienia odpowiednich pomieszczeń do należytego przechowywania sprzętu pożarniczego i utrzymania tego sprzętu i urządzeń w stanie gotowości do użytku,

5) organizowania i utrzymywania własnej służby przeciwpożarowej przewidzianej w niniejszym zarządzeniu,

6) organizowania przeszkolenia przeciwpożarowego podległego personelu oraz więźniów zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie wytycznymi, jak również prowadzenia propagandy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

7) czuwania nad przestrzeganiem przez podległy personel oraz wyięźniów obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do winnych nieprzestrzegania tych przepisów,

8) przygotowania planu obrony przeciwpożarowej stanowiącego część składową planu obrony zakładu karnego w myśl § 28 pkt 5 załącznika do zarządzenia nr 3/DO/59/tjn Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.VI.1959 r. w sprawie wprowadzenia do użytku przepisów wykonawczych dla działów ochrony zakładów karnych — oraz dostosowania planu obrony przeciwpożarowej do potrzeb podległej jednostki, szczególnie komórek produkcyjnych i stanowisk roboczych pożarowo niebezpiecznych.

9) wprowadzania do preliminarzy wydatków budżetowych zakładów karnych i szkół Służby Więziennej oraz do planów finansowych przywięziennych przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych odpowiednich środków na cele ochrony przeciwpożarowej, jak również czuwania nad właściwym ich wykorzystaniem,

10) wydawania zarządzeń w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego na podstawie wniosków służby ochrony przeciwpożarowej, komisji pożarowo-technicznej i przeciwpożarowych organów kontrolnych,

11) omawiania na odprawach i naradach w podległych jednostkach stanu bezpieczeństwa pożarowego oraz realizowania podjętych wniosków.

§ 3. 1. Kierownicy komórek gospodarczych w poszczególnych jednostkach są odpowiedzialni za stan bezpieczeństwa pożarowego budynków i pomieszczeń.

2. Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:

1) utrzymywanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem bezpieczeństwa pożarowego w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów i instrukcji,

2) wyposażenie budynków i pomieszczeń w niezbędny sprzęt pożarniczy i środki gaśnicze oraz należyte utrzymywanie i konserwacja tego sprzętu,

3) zaopatrzenie poszczególnych pomieszczeń w instrukcje przeciwpożarowe.

§ 4. Kierownicy wszystkich działów służb, dowódcy zmian i magazynierzy w zakładach karnych i szkołach Służby Więziennej oraz kierownicy komórek produkcyjnych, majstrowie, brygadziści i magazynierzy w przedsiębiorstwach i gospodarstwach rolnych obowiązani są:

1) znać przepisy przeciwpożarowe, szczególnie dotyczące danego działu pracy, jak również kontrolować przestrzeganie tych przepisów przez podległy personel,

2) dopilnować przeszkolenia przeciwpożarowego podległego personelu, a w szczególności zaznajomić ten personel z zagrożeniem pożarowym występującym w danym dziale pracy, sposobami przeciwdziałania temu zagrożeniu, rozmieszczeniem sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz postępowaniem w razie powstania pożaru,

3) usuwać dostrzeżone lub wskazane niedociągnięcia mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,

4) występować do właściwego przełożonego z wnioskami o ukaranie winnych spowodowania zaniedbań stwarzających możliwość powstania pożaru lub jego rozprzestrzenienia się,

5) współpracować z komisją pożarowo-techniczną i funkcjonariuszem odpowiedzialnym za służbę przeciwpożarową oraz przedstawiać im wnioski zmierzające do usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego na poszczególnych stanowiskach pracy.

§ 5. 1. Wszyscy funkcjonariusze i pracownicy są obowiązani:

1) dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego w zakładzie, szczególnie na swoim stanowisku pracy,

2) znać i właściwie stosować instrukcje przeciwpożarowe, sposoby alarmowania straży pożarnej oraz użytkowania podręcznego sprzętu przeciwpożarowego i środków gaśniczych,

3) usuwać niezwłocznie stwierdzone usterki i braki mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,

4) pełnić służbę w powołanych w zakładzie drużynach i pogotowiach przeciwpożarowych,

5) odbyć przeszkolenie przeciwpożarowe,

6) brać udział w akcjach ratowniczych w razie pożaru lub innej klęski żywiołowej bądź katastrofy w myśl poleceń kierownika akcji ratowniczej,

2. Przepis ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie również i do więźniów.

§ 6. 1. Do oceny i podniesienia stanu bezpieczeństwa pożarowego kierownicy jednostek powołują komisje pożarowo-techniczne w składzie:

1) przewodniczący — kierownik jednostki lub wyznaczony przez niego przedstawiciel,

2) członkowie: funkcjonariusz pełniący służbę przeciwpożarową oraz wyznaczeni funkcjonariusze z działów: ochrony i gospodarczego, a w przywięziennych przedsiębiorstwach i gospodarstwach rolnych przedstawiciele komórek: administracyjno-gospodarczej, technologicznej, mechanicznej, energetycznej oraz służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

Skład komisji może być zwiększony lub zmniejszony w zależności od rodzaju i potrzeb jednostki.

2. Komisja zbiera się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż 2 razy w roku, tj. w okresie wiosennym i jesiennym.

3. Do zadań komisji należy:

1) przeprowadzanie kontroli wszystkich obiektów pod względem bezpieczeństwa pożarowego w zakresie:

a) budowlanym, dróg ewakuacyjnych oraz dróg pożarowych,

b) procesów technologiczno-produkcyjnych, instalacji i urządzeń technicznych,
c) urządzeń gaśniczych, alarmowych i zaopatrzenia wodnego,
2) opiniowanie projektów instrukcji i regulaminów dla określonych komórek i stanowisk pracy,
3) rozpatrywanie innych zagadnień techniczno-pożarniczych na polecenie kierownika jednostki,
4) sporządzanie protokołów z przeprowadzanych kontroli i opracowanie wniosków dotyczących podniesienia stanu ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności:
a) konieczności i sposobów usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz przyczyn powodujących je,
b) aktualizacji planu obrony przeciwpożarowej w zakresie usprawnienia organizacji i wykonawstwa ochrony przeciwpożarowej.

4. Wykonanie zarządzeń pokontrolnych wydanych przez kierownika jednostki na podstawie wniosków komisji sprawdza więzienna służba przeciwpożarowa.

§ 7. Urządzenia przeciwpożarowe, sprzęt pożarniczy, pomieszczenia przeznaczone na sprzęt oraz pożarnicze środki transportowe mogą być używane tylko do celów szkoleniowych służby przeciwpożarowej, do zapobiegania pożarom i walki z pożarami, do akcji ratowniczej w czasie klęsk żywiołowych i katastrof oraz do celów związanych z bezpieczeństwem ogólnym jednostki.

II. Organizacja więziennej służby przeciwpożarowej

§ 8. 1. Fachowy nadzór w zakresie zapobiegania pożarom i ich zwalczania sprawuje więzienna służba przeciwpożarowa.

2. Do obowiązków tej służby należy w szczególności:
1) w zakresie zapobiegania pożarom:
a) czuwanie nad przestrzeganiem przepisów i wymogów przeciwpożarowych,
b) kontrola stanu bezpieczeństwa pożarowego oraz wydawanie stosownych zarządzeń,
c) instruowanie w zakresie ochrony przeciwpożarowej załóg jednostek;
2) w zakresie zwalczania pożarów:
a) organizowanie i szkolenie drużyn i innych służb przeciwpożarowych oraz kierownictwo i nadzór nad ich działalnością,
b) dowodzenie drużynami przeciwpożarowymi w czasie pożarów i katastrof na terenie jednostek,
3) przygotowanie ochrony przeciwpożarowej jednostek na potrzeby terenowej obrony przeciwlotniczej (TOPL).

§ 9. Więzienną służbę przeciwpożarową stanowią:
1) inspektorat ochrony przeciwpożarowej w Wydziale Ochrony Centralnego Zarządu Więziennictwa ze starszym instruktorem na czele,
2) starsi referenci ochrony przeciwpożarowej w określonych przez Dyrektora Centralnego Zarządu Więziennictwa centralnych więzieniach, położonych w miastach wojewódzkich,
3) referenci, starsi oddziałowi i oddziałowi ochrony przeciwpożarowej w pozostałych centralnych więzieniach oraz zakładach karnych określonych przez Dyrektora Centralnego Zarządu Więziennictwa,
4) strażacy wyznaczeni do pełnienia służby przeciwpożarowej w zakładach karnych, przy których istnieją przywięzienne przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolne, bądź też bezpośrednio w tych przedsiębiorstwach czy gospodarstwach na zasadach określonych w § 14,
5) nieetatowe drużyny przeciwpożarowe i grupy samoobrony.

§ 10. W jednostkach, w których nie utworzono etatowych stanowisk pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej (§ 9 pkt 1—4), funkcje te kierownik jednostki powierza funkcjonariuszowi lub pracownikowi, który obowiązany jest wykonywać je obok czynności służbowych wynikających z jego stanowiska służbowego. Podstawowe czynności służbowe wyznaczonego funkcjonariusza nie mogą kolidować z wykonywaniem obowiązków w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej.

§ 11. 1. Inspektorat ochrony przeciwpożarowej w Centralnym Zarządzie Więziennictwa wchodzi w skład Wydziału Ochrony i podlega Naczelnikowi tegoż Wydziału.

2. Starsi referenci ochrony przeciwpożarowej (§ 9 pkt 2) podlegają pod względem organizacyjnym i służbowym kierownikom jednostek, przy których zostali ustanowieni, pod względem zaś fachowym — inspektoratowi ochrony przeciwpożarowej Centralnego Zarządu Więziennictwa.

3. Funkcjonariusze i pracownicy ochrony przeciwpożarowej (§ 9 pkt 3) podlegają pod względem organizacyjnym i służbowym kierownikom działów ochrony tych jednostek, przy których zostali ustanowieni, pod względem zaś fachowym — właściwemu starszemu referentowi ochrony przeciwpożarowej.

§ 12. 1 Nieetatowe drużyny przeciwpożarowe powinny być powołane we wszystkich jednostkach z wyjątkiem aresztów i więzień klasy III. W skład drużyn wchodzą funkcjonariusze i pracownicy jednostek. W zakładach karnych, przy których istnieją przywięzienne przedsiębiorstwa i gospodarstwa rolne, oraz w ośrodkach i podośrodkach pracy można także powoływać drużyny z odpowiednio dobranych więźniów.

2. Liczebność drużyn przeciwpożarowych oraz ich wyposażenie ustala się oddzielnie dla każdej jednostki, w zależności od potrzeb i warunków wynikających zarówno z zagrożenia pożarowego, jak i możliwości uzyskania pomocy interwencyjnej z zewnątrz.

3. Ustalenia niezbędnych sił i środków do zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego w jednostkach dokonują naczelnicy centralnych więzień w porozumieniu z inspektoratem ochrony przeciwpożarowej Centralnego Zarządu Więziennictwa.

4. Drużyny przeciwpożarowe złożone z wyznaczonych funkcjonariuszy i pracowników stanowią jednocześnie drużyny przeciwpożarowe służby TOPL, powołanej w zakładzie karnym.

§ 13. 1. Nieetatowe grupy samoobrony powinny być wyznaczone we wszystkich jednostkach, w każdej zmianie służby ochronnej. dla każdego obiektu i miejsca pracy, jak również w poszczególnych zmia-

nach przywięziennych przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych.

2. Grupę samoobrony stanowią co najmniej dwie osoby; jest ona podstawową komórką ochrony przeciwpożarowej, przeznaczoną do likwidowania pożarów w zarodku oraz do działania zespołowego w interwencyjnej jednostce bojowej, jaką stanowi drużyna przeciwpożarowa.

3. Do grup samoobrony można wyznaczać:
1) funkcjonariuszy — z wyjątkiem naczelnika i jego zastępcy oraz kierownika działu ochrony,
2) pracowników przywięziennych przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych — z wyjątkiem dyrektorów i kierowników tych przedsiębiorstw i gospodarstw,
3) odpowiednio dobranych więźniów, zarówno spośród wyznaczonych wyłącznie do pełnienia służby ochrony przeciwpożarowej, jak i spośród zatrudnionych w poszczególnych miejscach pracy.

§ 14. 1. W zakładach karnych, przy których istnieją przywięzienne przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolne, bądź też bezpośrednio w tych przedsiębiorstwach czy gospodarstwach mogą być tworzone etatowe i nieetatowe, stałe lub czasowe pogotowia i posterunki przeciwpożarowe. Do pogotowia i posterunków przeciwpożarowych mogą być wyznaczeni zarówno funkcjonariusze, jak i pracownicy jednostek bądź też odpowiednio dobrani więźniowie.

2. Etatowe pogotowia i posterunki przeciwpożarowe powołuje w miarę potrzeby kierownik jednostki za zgodą Dyrektora Centralnego Zarządu Więziennictwa na wniosek pracownika odpowiedzialnego za ochronę przeciwpożarową.

3. Zadaniem pogotowia i posterunku przeciwpożarowego jest zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego oraz branie udziału w akcjach gaśniczo-ratunkowych.

4. Regulamin pogotowia i posterunku przeciwpożarowego, określający szczegółowo czynności pogotowia i posterunku oraz rodzaj i rozmieszczenie sprzętu pożarniczego na obszarze działania pogotowia lub posterunku, zatwierdza kierownik jednostki na wniosek pracownika odpowiedzialnego za ochronę przeciwpożarową.

§ 15. 1. Funkcjonariusze oraz pracownicy jednostek zajmujący etatowe stanowiska w więziennej służbie przeciwpożarowej muszą posiadać, niezależnie od kwalifikacji w zakresie Służby Więziennej, wymagane dla danego stanowiska kwalifikacje zawodowe.

2. Kwalifikacje, o których mowa w ust. 1, określi Dyrektor Centralnego Zarządu Więziennictwa w porozumieniu z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.

§ 16. Powoływanie, przenoszenie i zwalnianie funkcjonariuszy i pracowników zajmujących etatowe stanowiska w służbie ochrony przeciwpożarowej w jednostkach odbywa się według zasad przewidzianych w przepisach o właściwości przełożonych personalnych, przy czym wnioski w tych sprawach na szczeblu centralnego więzienia powinny być uzgadniane ze starszym referentem do spraw ochrony przeciwpożarowej, a w odniesieniu do starszych referentów — z inspektoratem ochrony przeciwpożarowej Centralnego Zarządu Więziennictwa.

§ 17 1. Inspektorat ochrony przeciwpożarowej sprawuje ogólne kierownictwo i nadzór fachowy w zakresie zapobiegania pożarom oraz walki z pożarami w jednostkach organizacyjnych więziennictwa.

2. Do zakresu działania starszego instruktora do spraw ochrony przeciwpożarowej Wydziału Ochrony Centralnego Zarządu Więziennictwa należy:
1) wydawanie wytycznych w zakresie zapobiegania pożarom,
2) organizowanie więziennej służby przeciwpożarowej i prowadzenie jej szkolenia fachowego,
3) czuwanie nad stanem bezpieczeństwa w jednostkach oraz sprawowanie nadzoru i kontroli nad działalnością więziennej służby przeciwpożarowej,
4) podejmowanie i inicjowanie innych prac zmierzających do wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej w podległych jednostkach i wyposażenia ich w odpowiednie środki techniczne.

§ 18. Starsi referenci ochrony przeciwpożarowej centralnych więzień (§ 9 pkt 2) koordynują i sprawują nadzór fachowy w zakresie zapobiegania pożarom oraz walki z pożarami w jednostkach całego województwa. W szczególności do zakresu ich działania należy:
1) nadzorowanie i kontrola podległych jednostek w zakresie zapobiegania pożarom oraz utrzymywania sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych w stanie gotowości do użytku.
2) organizacja służby przeciwpożarowej i koordynacja pracy komisji pożarowo-technicznych jednostek,
3) szkolenie pożarnicze załóg i służby przeciwpożarowej w podległych jednostkach,
4) udzielanie pomocy w opracowywaniu instrukcji przeciwpożarowych w podległych jednostkach na podstawie wytycznych inspektoratu ochrony przeciwpożarowej Centralnego Zarządu Więziennictwa.
5) podejmowanie wszelkich starań w kierunku wzmocnienia bezpieczeństwa pożarowego w podległych jednostkach,

§ 19. Referenci, starsi oddziałowi i oddziałowi do spraw ochrony przeciwpożarowej (§ 9 pkt 3) pełnią funkcje kierowników ochrony przeciwpożarowej; do ich obowiązków należy w szczególności:
1) czuwanie nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w jednostkach, w których zostali ustanowieni,
2) wprowadzanie w życie zakładowych regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych, zgłaszanie wniosków w sprawie zmian i uzupełnień tych przepisów oraz nadzór nad ich stosowaniem,
3) przeprowadzanie kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego w jednostce, a na polecenie naczelnika oraz nadrzędnych organów ochrony przeciwpożarowej — dokonywanie czynności kontrolnych w innych jednostkach, sporządzanie protokołów z dokonanych kontroli oraz opracowywanie projektów zarządzeń pokontrolnych, a w wypadkach nie cierpiących zwłoki — wydawanie doraźnych zaleceń,
4) zgłaszanie wniosków w sprawie nakładów i inwestycji w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz niezbędnego wyposażenia w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe bądź w innych sprawach

mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego,

5) badanie sprawności urządzeń i sprzętu pożarniczego oraz środków alarmowych znajdujących się w danej jednostce, jak również utrzymywanie ich w stanie technicznie sprawnym do użytku,

6) organizowanie i prowadzenie zarówno wśród funkcjonariuszy i pracowników, jak i wśród więźniów akcji propagandowo-uświadamiającej w zakresie zapobiegania pożarom i ich zwalczania na podstawie otrzymanych wytycznych i z uwzględnieniem specyfiki danej jednostki,

7) szkolenie fachowe etatowej i nieetatowej służby przeciwpożarowej na podstawie obowiązujących w tym zakresie wytycznych i programów oraz pozostałej załogi jednostek w zakresie czynności pomocniczych na wypadek pożaru,

8) opracowywanie wraz z zainteresowanymi służbami planu obrony przeciwpożarowej stanowiącego część składową planu obrony jednostki oraz stałe aktualizowanie tego planu,

9) kierowanie akcjami gaśniczo-ratowniczymi w razie powstania pożaru oraz udział w dochodzeniach pożarowych.

III. WSPÓŁDZIAŁANIE WIĘZIENNEJ SŁUŻBY PRZECIWPOŻAROWEJ Z KOMENDAMI STRAŻY POŻARNYCH

§ 20. W celu skoordynowania wykonawstwa zadań ochrony przeciwpożarowej więzienna służba ochrony przeciwpożarowej obowiązana jest do współdziałania z właściwymi rzeczowo i miejscowo komendami straży pożarnych.

§ 21. 1. Służba ochrony przeciwpożarowej więziennictwa:

1) uzgadnia z właściwymi komendami straży pożarnych plany obrony przeciwpożarowej,

2) uzgadnia z właściwymi komendami straży pożarnych kierunki zabezpieczenia przywięziennych przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych przed pożarami,

3) zwraca się do właściwych terenowo komend straży pożarnych o udzielenie fachowej pomocy, niezbędnej do zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego w podległych im jednostkach,

4) bierze udział w odprawach, naradach i szkoleniach organizowanych przez właściwe terenowo komendy straży pożarnych dla służb ochrony przeciwpożarowej.

2. Komendy straży pożarnych:

1) przewidują w swych planach operacyjnych udzielanie w razie potrzeby niezbędnej pomocy jednostkom organizacyjnym więziennictwa położonym w rejonie ich działania,

2) ustalają wspólnie z więzienną służbą przeciwpożarową zasady i sposoby alarmowania straży pożarnych na wypadek potrzeby udzielenia ze strony straży pożarnych pomocy interwencyjnej jednostkom,

3) udzielają fachowej pomocy więziennej służbie przeciwpożarowej przy opracowywaniu instrukcji i przepisów przeciwpożarowych dla podległych im jednostek,

4) udzielają pomocy jednostkom organizacyjnym więziennictwa w organizowaniu i prowadzeniu szkolenia fachowego więziennej służby przeciwpożarowej oraz załóg tych jednostek,

5) zawiadamiają właściwą więzienną służbę przeciwpożarową o organizowanych odprawach, naradach i szkoleniu dla służb ochrony przeciwpożarowej danego terenu.

§ 22. 1. W razie powstania pożaru w jednostce organizacyjnej więziennictwa i wprowadzenia do akcji ratowniczej terenowych straży pożarnych (zawodowych, ochotniczych lub obowiązkowych), kierownictwo akcją ratowniczą obejmuje dowódca jednostki straży pożarnej, która pierwsza przybyła na miejsce pożaru.

2. Dowódcą akcji ratowniczej uzgadnia wszelkie poczynania związane z prowadzoną na terenie jednostki organizacyjnej więziennictwa akcją z kierownictwem tej jednostki, które zobowiązane jest do ścisłego z nim współdziałania.

3. Przejmowanie dowodzenia akcją ratowniczą przez dowódców później przybyłych do pożaru jednostek straży pożarnych bądź inne osoby (członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa) przybyłe na miejsce akcji normują odrębne przepisy dotyczące zasad współdziałania straży pożarnych i sprawowania nad nimi kierownictwa w czasie akcji ratowniczej.

4. Współdziałanie kierownictwa jednostki organizacyjnej więziennictwa z dowódcą akcji ratowniczej, o którym mowa w ust. 2, polega na udzielaniu kierującemu akcją ratowniczą wszechstronnej pomocy, ułatwiającej przeprowadzenie szybkiej i skutecznej akcji, a w szczególności na:

1) wspólnym ustalaniu z kierującym akcją ratowniczą sposobów jej przeprowadzenia (na podstawie planu obrony przeciwpożarowej),

2) informowaniu o zagrożeniu pożarowym obiektów i urządzeń oraz przechowywanych materiałów i produktów w związku ze stopniem ich zapalności,

3) wskazywaniu kierującemu akcją ratowniczą szczególnie niebezpiecznych miejsc, pomieszczeń, urządzeń produkcyjnych i energetycznych, które mogą w szczególnym stopniu zagrozić bezpieczeństwu osób uczestniczących w akcji,

4) wydawaniu personelowi jednostki organizacyjnej więziennictwa poleceń co do częściowego lub całkowitego wstrzymania produkcji lub unieruchomienia części urządzeń produkcyjnych, wyłączenia dopływu prądu i tym podobnych decyzji nieodzownych w danym stadium rozwoju pożaru,

5) zorganizowaniu grup roboczych do przeprowadzenia ewakuacji ludzi, zwierząt, urządzeń oraz materiałów z pomieszczeń zagrożonych przez pożar,

6) zorganizowaniu fachowych grup roboczych do wykonania specjalnych prac niezbędnych dla prawidłowego prowadzenia akcji ratowniczej.

IV. PRZEPISY KOŃCOWE

§ 23. Traci moc zarządzenie nr 101/56 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 maja 1956 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Diennnik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr 8, poz. 28) w części dotyczącej więziennictwa.

§ 24. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

w/z Minister Sprawiedliwości:
S. Walczak

w/z Minister Spraw Wewnętrznych:
Z. Sznek

16

ZARZĄDZENIE NR 132
MINISTRA KULTURY I SZTUKI

z dnia 21 grudnia 1962 r.

w sprawie zabezpieczenia przed pożarami mienia jednostek organizacyjnych resortu kultury i sztuki oraz utworzenia niektórych stanowisk zastrzeżonych dla zawodowych pracowników pożarnictwa.

(Dz. Urz. M.K. z 1963 r. Nr 1, poz. 6)

Na podstawie art. 23 ust. 1 i art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne w sprawie zabezpieczenia przed pożarami mienia w jednostkach organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Kultury i Sztuki, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych resortu kultury i sztuki, a w Ministerstwie Kultury i Sztuki Dyrektor Departamentu Administracyjno-Gospodarczego w zakresie administrowanych budynków — zobowiązani są zabezpieczyć w planach i budżetach odpowiednie środki na ochronę przeciwpożarową, zorganizować tę ochronę w myśl załączonych wytycznych, przestrzegać obowiązujących przepisów w tej mierze oraz sprawować nadzór nad ich wykonywaniem.

§ 3. Kierownicy jednostek organizacyjnych, wymienionych w § 2, w których powołane są organy terenowej obrony przeciwlotniczej (TOPL), przygotują w tych jednostkach ochronę przeciwpożarową do potrzeb TOPL na zasadach ustalonych odrębnymi przepisami.

§ 4. Tworzy się stanowisko pracy „Starszego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej” w komórce organizacyjnej Głównego Inspektora Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Ministerstwa Kultury i Sztuki, którego zakres działania jest określony w załączonych wytycznych.

§ 5. Tracą moc:

— zarządzenie Nr 282 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 30 grudnia 1957 r. uchylające zarządzenie Nr 74 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 22 czerwca 1956 r. w sprawie organizacji służby ochrony przeciwpożarowej i zakresu działania jej komórek w resorcie kultury i sztuki (Biuletyn M.K. i S. z 1958 r. Nr 2, poz. 12),

— okólnik Nr 8 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 15 marca 1958 r. w sprawie ustalenia współpracy z Komendą Główną i terenowymi komendami straży pożarnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej w resorcie kultury i sztuki (Biuletyn M.K.iS. Nr 5, poz. 56),

— pismo okólne Nr 20 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 26 listopada 1959 r. w sprawie wzmożenia dyscypliny w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie przeciwpożarowej (Biuletyn M.K.iS. Nr 19, poz. 158).

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Kultury i Sztuki:
T. Galiński

W porozumieniu

Minister Spraw Wewnętrznych:
w/z *Z. Sznek*

Załącznik do zarządzenia Nr 132 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 21 grudnia 1962 r.

WYTYCZNE

w sprawie zabezpieczenia przed pożarami mienia w jednostkach organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Kultury i Sztuki.

Postanowienia wstępne

1. Użyte w wytycznych określenia „Jednostka organizacyjna” odnoszą się do wszystkich jednostek podległych Ministerstwu bezpośrednio lub poprzez odpowiednie zjednoczenia, centrale, zarządy (jednostki równorzędne), niezależnie od ich struktury organizacyjno-ekonomicznej opartej o rozrachunek gospodarczy czy budżetowy,

2. Dyrektorzy (kierownicy) wszystkich jednostek organizacyjnych resortu kultury i sztuki (komórek operatywnych wchodzących w skład tych jednostek) — w związku z art. 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) oraz na jej podstawie wydanych rozporządzeń obowiązani są do zabezpieczenia przeciwpożarowego powierzonych im obiektów i majątku narodowego, a w szczególności do:

1) zapewnienia odpowiednich warunków dla ochrony przeciwpożarowej w zakładzie pracy w zakresie bezpieczeństwa osobistego ludzi, wymagań budowlanych, instalacyjnych, technologicznych, zaopatrzenia wodnego i innych wynikających ze specyfiki branżowej, jak np. w opracowywanych projektach budowy, przebudowy i rozwoju przemysłu, składów i transportu materiałów, środków technicznych używanych lub produkowanych przez zakłady,
2) zaopatrzenia zakładu pracy w odpowiednie urządzenia przeciwpożarowe zgodnie z obowiązującymi przepisami,
3) zaznajomienia załóg pracowniczych z instrukcjami i regulaminami przeciwpożarowymi oraz czuwania nad ich przestrzeganiem,
4) wykonywania zarządzeń wydawanych w związku z kontrolą stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie zakładu.

3. Jednostki organizacyjne podległe prezydiom rad narodowych jak: teatry, instytucje muzyczne, estrady, kina, muzea, biblioteki, domy kultury, cyrki i inne, obowiązane są do przestrzegania Wytycznych dla zabezpieczenia przeciwpożarowego użytkowanych przez nie obiektów, majątku nieruchomego i ruchomego, dorobku kultury polskiej oraz zapewnienia bezpieczeństwa osobom pracującym w tych jednostkach, jak również osobom korzystającym z ich usług.

I. PRZECIWPOŻAROWE ZABEZPIECZENIE ZAKŁADÓW PRACY

Obowiązki dyrektorów (kierowników) jednostek organizacyjnych.

1. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych (zakładów) obowiązani są do zorganizowania i utrzymania w stanie gotowości oraz nadzorowania ochrony przeciwpożarowej w kierowanych przez nich jednostkach, jak również wykonywania i przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa, a w szczególności do:

1) wydawania zarządzeń zmierzających do właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podległych sobie zakładach w oparciu o wskazania i wnioski:
   a) terenowych komend straży pożarnych,
   b) komisji pożarowo-technicznej,
   c) władz nadrzędnych oraz innych jednostek upoważnionych do przeprowadzania kontroli,
   d) referenta lub kierownika ochrony przeciwpożarowej,
2) kontroli przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do winnych za ich nieprzestrzeganie.
3) wprowadzenia do planów finansowych i budżetów odpowiednich środków finansowych na zakup materiałów i wykonania prac niezbędnych do utrzymania ochrony przeciwpożarowej na właściwym poziomie oraz kontrolowania właściwego i terminowego wykorzystania tych środków,
4) zaopatrzenia zakładu w sprzęt, urządzenia gaśnicze, środki alarmowe, stosownie do wielkości obiektu, jego zagrożenia i położenia,
5) spowodowania opracowania planów ochrony przeciwpożarowej i planów ewakuacji oraz dostosowania regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych do potrzeb zakładu szczególnie dla oddziałów i stanowisk pracy pożarowo niebezpiecznych,
6) rozpatrywania na szczeblu kierownictwa stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego zakładu oraz realizowania podjętych wniosków odnośnie:
   a) organizacji,
   b) wyposażenia,
   c) wykonania poleceń.
7) dopilnowania przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników zakładu:
   a) w zakresie wstępnym — nowo przyjmowanych pracowników,
   b) w zakresie informacyjnym — wszystkich pracowników;

   Przeszkolenie pracowników powinno być organizowane przez kierownika względnie referenta ochrony przeciwpożarowej w oparciu o program ustalony przez Komendę Główną Straży Pożarnych z uwzględnieniem specyfiki zakładu, obiektu i terenu.
8) prowadzenia propagandy w zakładzie w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
9) współpracy z terenową komendą straży, prezydium rady narodowej, organizacjami zawodowymi i społecznymi dla podniesienia gotowości i skuteczności zabezpieczenia przeciwpożarowego,
10) podejmowania wszelkich innych poczynań zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpożarowego zakładu,
11) Dla realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej dyrektorzy (kierownicy) powołują w zależności od wielkości i charakteru jednostki organizacyjnej:
   — kierownika ochrony przeciwpożarowej,
   — referenta ochrony przeciwpożarowej,
   — komisję pożarowo-techniczną,
   — posterunek przeciwpożarowy,
   — pogotowie przeciwpożarowe,
   — straż pożarną (ochotniczą, obowiązkową, zawodową). Kierownicy jednostek organizacyjnych w porozumieniu z wojewódzkim (miejskim, miasta wyłączonego z województwa) komendantem straży pożarnych ustalają właściwą formę organizacyjną dla zabezpieczenia przeciwpożarowego podległych im zakładów.

3. Dla właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego dyrektorzy (kierownicy) zakładu pracy obowiązani są współdziałać z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych w zakresie:

1) uzgadniania projektów opracowywanych planów obrony przeciwpożarowej, instrukcji przeciwpożarowych oraz instrukcji alarmowania,
2) umożliwienia strażom prowadzenia ćwiczeń bojowych na terenie zakładu, celem przygotowania ich do prowadzenia akcji gaśniczej w warunkach danego zakładu,
3) uzgadniania planów przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego zakładu,
4) uzgadniania planów rozbudowy, przebudowy, kapitalnych remontów, zmiany systemu magazynowania materiałów i innych przedsięwzięć zmieniających zagrożenie pożarowe,
5) konsultacji przy wprowadzaniu nowych surowców lub procesów technologicznych i ustalaniu nowych urządzeń produkcyjnych zmieniających stopień zagrożenia pożarowego obiektu,
6) wszelkich innych poczynań zmierzających do podniesienia stanu bezpieczeństwa, przeciwpożarowego zakładu i sposobów ich realizacji.

4. Dyrektorzy (kierownicy), teatrów, oper, operetek, filharmonii, cyrków, kin i innych jednostek organizacyjnych, w których występuje duże skupienie osób, zobowiązani są do wprowadzenia w życie przepisów szczególnych regulujących sprawy bezpieczeństwa pożarowego w tych zakładach.

Obowiązki technicznego personelu nadzoru.

1. Kierownicy działów, oddziałów, warsztatów, pracowni, magazynów oraz pozostali pracownicy nadzoru jednostek organizacyjnych obowiązani są:

1) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe, a szczególnie dotyczące danego działu pracy oraz kontrolować przestrzegania tych przepisów przez podległy personel,
2) zaznajamiać pracowników: z zagrożeniem pożarowym występującym w danym dziale pracy, związanym ze stosowanymi materiałami i technologią; sposobami przeciwdziałania powstawaniu ognia, rozmieszczeniem sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz postępowaniem w przypadku pożaru,
3) dopilnować przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników,
4) usuwać dostrzeżone lub wskazane okoliczności i niedociągnięcia mogące spowodować pożary oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
5) występować do przełożonego z wnioskami o ukaranie winnych spowodowania zaniedbań, stwarzających możliwości powstawania pożaru lub jego rozprzestrzeniania się,
6) współpracować w organizowaniu pogotowia przeciwpożarowego i utrzymaniu go w stałej aktywności,
7) współdziałać z komisją pożarowo-techniczną i referentem względnie kierownikiem ochrony przeciwpożarowej oraz przedkładać im wnioski w zakresie usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego poszczególnych stanowisk pracy i faz cyklu produkcyjnego.

Obowiązki kierowników administracyjno-gospodarczych.

1. Kierownicy administracyjno-gospodarczy we wszystkich jednostkach organizacyjnych są odpowiedzialni za stan bezpieczeństwa pożarowego budynków, składów, taboru i pomieszczeń biurowych.

2. Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:

1) utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie bezpieczeństwa pożarowego,
2) wyposażenie terenu, budynków i pomieszczeń w podręczny sprzęt pożarniczy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie konserwacji tego sprzętu i jego stałej gotowości użytkowej,
3) kontrolowanie przestrzegania przepisów i instrukcji przez wszystkich pracowników, a w przypadku stwierdzenia wykroczeń w tym zakresie występowanie do kierownictwa z wnioskiem o ukaranie winnych.

Obowiązki służby dozorowania.

1. Dozorcy (stróże nocni) są obowiązani:

1) kontrolować miejsca pożarowo niebezpieczne i teren, wg zasad określonych dla danego zakładu instrukcją wewnętrzną wydaną przez dyrektora (kierownika) zakładu,
2) znać lokalizację punktów przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz środków alarmowania,
3) znać sposoby ogłaszania alarmu pożarowego i wzywania straży pożarnych,
4) w wypadku pożaru ogłosić alarm z równoczesnym spowodowaniem wezwania straży pożarnej oraz przystąpić do gaszenia pożaru dostępnymi na miejscu środkami,
5) po przybyciu straży pożarnej wskazać miejsce pożaru, sposób dojazdu, punkty czerpania wody i najbliższe telefony.

2. Portierzy są obowiązani:
   1) znać dokładnie instrukcję alarmową oraz sposoby użycia środków alarmowych,
   2) z chwilą przybycia pomocy z zewnątrz otworzyć bramę i wskazać drogę dojazdu do miejsca pożaru.

Obowiązki Straży Przemysłowej.

Straż przemysłowa współdziała w zabezpieczeniu przeciwpożarowym zakładu na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

Obowiązki pozostałych pracowników.

1. Wszyscy pracownicy są obowiązani:
   1) dbać o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładu, a szczególnie swego stanowiska pracy,
   2) znać i przestrzegać postanowienia instrukcji przeciwpożarowych, znać sposoby alarmowania pożarowego i straży pożarnej oraz użycia podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
   3) usuwać natychmiast stwierdzone przyczyny i okoliczności mogące spowodować pożar

oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
4) pełnić służbę w pogotowiach przeciwpożarowych,
5) odbyć przeszkolenie przeciwpożarowe,
6) brać udział w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru lub innej klęski żywiołowej bądź katastrofy, w myśl poleceń kierownika akcji ratowniczej.

Posterunki przeciwpożarowe.

1. W teatrach, instytucjach muzycznych, cyrkach, powinny być tworzone posterunki przeciwpożarowe.
2. Posterunki przeciwpożarowe mają obowiązek czuwania nad bezpieczeństwem pożarowym obiektów widowiskowych oraz publiczności w czasie trwania przedstawienia (na 1 godzinę przed rozpoczęciem i po przedstawieniu). W razie pożaru mają one obowiązek zaalarmowania straży pożarnej i przystąpienia do jego gaszenia.
3. Obiekty, w których mają być wystawione posterunki przeciwpożarowe oraz ich liczbę określa na wniosek dyrektora (kierownika) obiektu, wojewódzki komendant straży pożarnych lub komendant straży pożarnych miasta wyłączonego z województwa.

4. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych wymienionych w ust. 1 zapewniają środki utrzymania (osobowy fundusz płac) dla posterunków przeciwpożarowych oraz dokonują ich obsady osobami wskazanymi przez właściwe terenowo komendy straży pożarnych.

Pogotowia przeciwpożarowe.

1. Pogotowia przeciwpożarowe powinny być tworzone spośród pracowników dla poszczególnych działów, hal produkcyjnych, warsztatów, magazynów itp. oraz dla poszczególnych zmian pracy.

2. Celem pogotowia jest utrzymanie bezpieczeństwa pożarowego na właściwym poziomie oraz gaszenie pożarów w zarodku.

3. Schemat organizacyjny oraz zakres obowiązków pogotowia: (patrz tabela poniżej).

Zmiana imiona i nazwiska	Stanowisko	Opowiązki pogotowia	
		W zakresie zapobiegania pożarom	W wypadku wybuchu pożaru
I zmiana II zmiana III zmiana	Dowódca pogotowia	Współpracuje z kierownikiem działu w sprawach ochrony ppoż., a szczególnie dba o przestrzeganie regulaminów i instrukcji ppoż. Jest odpowiedzialny za czynności członków pogotowia, sprawdza przydatność sprzętu pożarowego	do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą
I zmiana II zmiana III zmiana	Z-ca dowódcy pogotowia	Wspólnie z dowódcą pogotowia pilnuje przestrzegania przepisów pożarowych przy produkcji	bierze udział w akcji gaśniczej
I zmiana II zmiana III zmiana	Pomocnik I	Po zakończeniu pracy sprawdza czy elektryczność we wszystkich instalacjach została wyłączona, czy ogień w piecach wygaszono, czy miejsca pracy pozostawiono w należytym porządku, bada gotowość sprzętu ppożarowego	bierze udział w akcji gaśniczej
I zmiana II zmiana III zmiana	Pomocnik II (Łącznik)	Piluje, aby dostęp do sprzętu i drogi ewakuacyjne nie były zatarasowane	zawiadamia o pożarze jednostkę straży pożarnej. Z chwilą przybycia straży jest pilotem

Organizacja i zakres działania komisji pożarowo-technicznej.

1. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych powołują — po uzgodnieniu konieczności z Wojewódzką (Miejską) Komendą Straży Pożarnych, Komisje pożarowo-techniczne jako organa pomocnicze dla rozwiązywania problemów techniczno-pożarowych i przeprowadzania przeglądów przeciwpożarowych w poszczególnych obiektach przedsiębiorstwa (zakładu).
2. W skład komisji pożarowo-technicznej wchodzą: Przewodniczący: dyrektor (kierownik) jednostki organizacyjnej lub jego zastępca.
Członkowie: kierownik (referent) ochrony przeciwpożarowej,
główny technolog,
główny mechanik,
główny energetyk,
kierownik działu inwestycyjnego,
kierownik komórki BHP,
przedstawiciel rady robotniczej lub związku zawodowego.
3. Komisja pożarowo-techniczna:
1) zbiera się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku, tj. w okresie jesiennym i wiosennym,
2) dokonuje kontroli wszystkich obiektów pod kątem bezpieczeństwa przeciwpożarowego a w szczególności w zakresie:
a) budowlanym, dróg ewakuacyjnych oraz dróg pożarowych,

b) procesów technologiczno-produkcyjnych,
c) urządzeń gaśniczych, alarmowych i zaopatrzenia wodnego.

Komisja dokonuje przeglądów w składzie co najmniej trzyosobowym, których dobór jest uzależniony od rodzaju obiektu i występujących zagrożeń,

3) sporządza protokół z dokonanych kontroli i opracowuje wnioski z podaniem sposobów usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz wprowadzenia usprawnień zmierzających do usunięcia przyczyn mogących spowodować pożar i jego rozprzestrzenianie się,
4) przedkłada kierownictwu wnioski w zakresie usprawnienia organizacji ochrony przeciwpożarowej, zwiększenia dozoru w dniach wolnych od pracy w okresach nasilenia zagrożenia pożarowego,
5) zapewnia aby przy projektowaniu nowych obiektów, urządzeń i instalacji, modernizacji i intensyfikacji istniejących, jak również przy wprowadzeniu nowych rodzajów produkcji i zmian procesów technologiczno-produkcyjnych były uwzględnione i realizowane wymogi bezpieczeństwa pożarowego,
6) sprawdza wykonanie zarządzeń pokontrolnych wydanych przez organa ochrony przeciwpożarowej oraz dyrektora (kierownika),
7) opracowuje plany obrony obiektów oraz zatwierdza instrukcje i regulaminy przeciwpożarowe dla poszczególnych stanowisk pracy i uzgadnia je z organami ochrony przeciwpożarowej,
8) może sprawdzać gotowość bojową zakładowej straży pożarnej i pogotowi przeciwpożarowych.

II. Tryb powoływania i zakres obowiązków referenta i kierownika ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa (zakładu).

1. Referenta ochrony przeciwpożarowej wyznacza dyrektor (kierownik) jednostki organizacyjnej spośród pracowników służby technicznej lub innej odpowiedniej służby.

2. Referent ochrony przeciwpożarowej w zakresie swej działalności podlega bezpośrednio dyrektorowi (kierownikowi) lub jednemu z jego zastępców.

3. W przypadku stwierdzenia potrzeby przez Wojewódzką (Miejską) Komendę Straży Pożarnych utworzenia etatu kierownika ochrony przeciwpożarowej dla danej jednostki organizacyjnej na stanowisko to może być powołany tylko członek korpusu technicznego pożarnictwa. Kandydatura musi być uzgodniona z terenowo właściwym komendantem straży pożarnych.

4. Fachowy nadzór nad działalnością referenta względnie kierownika ochrony przeciwpożarowej sprawuje właściwa komenda straży pożarnych.

5. W jednostkach organizacyjnych posiadających ochotniczą, obowiązkową lub zawodową straż pożarną, obowiązki referenta pełni naczelnik ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej, a obowiązki kierownika — komendant zawodowej straży pożarnej. Referent powinien odbyć na koszt zakładu odpowiednie przeszkolenie przeciwpożarowe.

6. Do zadań referenta ochrony przeciwpożarowej należy:

1) czuwanie nad przestrzeganiem przez pracowników jednostek organizacyjnych przepisów przeciwpożarowych,
2) sprawdzanie gotowości sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz prawidłowego ich rozmieszczenia,
3) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród załogi,
4) zgłaszanie kierownictwu jednostki organizacyjnej spostrzeżeń i wniosków dotyczących stanu, potrzeb i ulepszeń ochrony przeciwpożarowej,
5) opracowywanie niezbędnych sprawozdań, statystyk i innych materiałów w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego,
6) prowadzenie wszelkiej dokumentacji związanej z ochroną przeciwpożarową,
7) współpraca z właściwą terenowo komendą straży pożarnych w zakresie spraw związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym.

7. Do zadań kierownika ochrony przeciwpożarowej — niezależnie od czynności określonych w pkt 6 — należy:

1) kierowanie akcją ratowniczą podczas pożaru i innych klęsk żywiołowych oraz katastrof,
2) organizowanie z terenowo właściwą komendą straży pożarnych ćwiczeń bojowych przy udziale zakładowej i terenowych straży pożarnych,
3) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących ochrony przeciwpożarowej jednostki organizacyjnej,
4) przygotowanie jednostki organizacyjnej do wykonywania zadań TOPL w zakresie dotyczącym ochrony przeciwpożarowej.

III. Straże pożarne

1. Dla celów prewencji przeciwpożarowej oraz akcji ratowniczej w czasie pożarów, innych klęsk żywiołowych oraz katastrof, mogą być w jednostce organizacyjnej utworzone ochotnicze, obowiązkowe względnie zawodowe straże pożarne.

2. Zasady i tryb powoływania straży pożarnych w jednostkach organizacyjnych, stany osobowe i sprzęt oraz organizację wewnętrzną i zakres działania tych straży określają odrębne przepisy.

3. Straże pożarne w jednostkach organizacyjnych podlegają w zakresie administracyjnym dyrektorowi lub zastępcy dyrektora do spraw technicznych, zaś w zakresie fachowym i służby operacyjno-bojowej są podporządkowane właściwym terenowo komendantom straży pożarnych.

IV. Nadzór.

Zjednoczenia, Centrale, Zarządy (jednostki równorzędne)

1. Zjednoczenia, Centrale, Zarządy (jednostki równorzędne) mają obowiązek:

1) stworzenia należytych warunków dla przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności ochrony ppożarowej w nadzorowanych jednostkach organizacyjnych,

2) zapewnienia w planach i budżetach środków finansowych i materiałowych niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania ochrony przeciwpożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych,

3) prowadzenia nadzoru nad wykonaniem zadań, planów i budżetu w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

4) sprawdzania wprowadzenia w życie wytycznych Komendy Głównej Straży Pożarnych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego majątku w jednostkach organizacyjnych,

5) uzgadniania z Komendą Główną Straży Pożarnych ogólnych i branżowych projektów zarządzeń i wszelkich aktów normatywnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

2. Komórki kontrolne jednostek organizacyjnych wym. w ust. 1, powinny w ramach przeprowadzanych czynności inspekcyjno-rewizyjnych sprawdzać wykonanie wytycznych i zarządzeń wydanych w sprawach ochrony przeciwpożarowej.

3. Prowadzenie spraw z zakresu ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych wym. w ust. 1 powinno być w miarę możliwości przydzielone jednemu z pracowników działu inwestycyjnego.

4. W ramach współdziałania z organami do spraw kultury prezydiów rad narodowych Zjednoczenia, Centrale, Zarządy (jednostki równorzędne) mogą w razie potrzeby ustalić w drodze wzajemnego porozumienia zasady nadzoru nad zabezpieczeniem przeciwpożarowym obiektów pewnego typu lub obiektów specjalnych oraz wzajemną wymianę informacji w tym zakresie.

Zarząd Centralny Ministerstwa Kultury i Sztuki

1. Dla załatwienia spraw związanych z ochroną przeciwpożarową w Zarządzie Centralnym Ministerstwa powołuje się w komórce organizacyjnej Głównego Inspektora Bezpieczeństwa i Higieny Pracy — stanowisko pracy Starszego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej. Do zakresu działania Starszego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej w szczególności należy:

1) opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej we współpracy między resortami, urzędami specjalnymi itp., oraz opracowywanie wniosków i uwag wypływających z potrzeb i specjalności branżowych ministerstwa,

2) opracowywanie i uzgadnianie z Komendą Główną Straży Pożarnych projektów przepisów i wytycznych w przedmiocie ochrony przeciwpożarowej w zakresie zasad ogólnych i specjalnych wymagań branżowych,

3) przedstawienie Kierownictwu Ministerstwa w porozumieniu z Komendą Główną ogólnego faktycznego stanu zagrożenia pożarowego i wypływających z tego potrzeb zarówno w jednostkach podległych jak i nadzorowanych,

4) opiniowanie i udział w rozpatrywaniu przez KOPI Ministerstwa planów inwestycyjnych i projektów techniczno-budowlanych w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego. Dotyczy to również specjalnych przypadków technologii oraz warunków produkcji (usług),

5) udział w przekazywaniu do użytkowania i odbiorach robót budowlano-montażowych inwestycji centralnych,

6) opracowywanie zbiorczych planów zaopatrzenia w artykuły centralnie rozdzielone dla jednostek bezpośrednio podległych i nadzorowanych w zakresie sprzętu przeciwpożarowego,

7) analizowanie przyczyn powstawania pożarów i przedstawianie wniosków zmierzających do ich ograniczania,

8) udział w przypadkach szczególnej wagi w dochodzeniach po pożarowych,

9) występowanie z wnioskami do Komendy Głównej Straży Pożarnych w sprawach poprawy stanu ochrony przeciwpożarowej w jednostkach bezpośrednio nadzorowanych przez Ministerstwo,

10) opiniowanie projektów planów wyposażenia zakładów w urządzenia i sprzęt przeciwpożarowy,

11) organizowanie wymiany doświadczeń między pracownikami pożarnictwa zjednoczeń i jednostek bezpośrednio podległych w zakresie techniki zwalczania pożarów, śledzenia i popierania postępu technicznego w powyższym zakresie,

12) opracowywanie wytycznych i sprawowanie nadzoru nad ogólnymi kierunkami szkolenia i propagowania zasad ochrony przeciwpożarowej w jednostkach bezpośrednio podległych i nadzorowanych.

V. Zabezpieczenie przeciwpożarowe w budynkach Ministerstwa oraz budynkach podległych jednostek organizacyjnych.

1. Sprawy związane z zabezpieczeniem przeciwpożarowym w budynkach Ministerstwa należą do właściwości Departamentu Administracyjno-Gospodarczego.

2. Sprawy związane z zabezpieczeniem przeciwpożarowym w budynkach jednostek, podległych należą do poszczególnych komórek administracyjno-gospodarczych tych jednostek.

17

ZARZĄDZENIE Nr. 58

PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU DO SPRAW RADIA I TELEWIZJI

z dnia 20 maja 1963 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i ustalenia wytycznych do zabezpieczenia przeciwpożarowego w Komitecie do Spraw Radia i Telewizji i jednostkach podległych.

Na podstawie art. 21 ust. 2 i art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. W celu realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej w Komitecie do Spraw Radia i Telewizji tworzy się stanowisko pracy St. Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej, podporządkowane bezpośrednio Dyrektorowi Generalnemu.

2. W jednostkach organizacyjnych Komitetu, których charakter wymaga szczególnego zabezpieczenia przeciwpożarowego, mogą być utworzone za zgodą Dyrektora Generalnego i w porozumieniu z właściwymi Wojewódzkimi (równorzędnymi) komendami straży pożarnych — stanowiska kierowników ochrony przeciwpożarowej.

3. W pozostałych jednostkach organizacyjnych Dyrektorzy (kierownicy) tych jednostek powołują spośród personelu administracyjno-technicznego tych jednostek nieetatowych referentów ochrony przeciwpożarowej oraz pogotowia przeciwpożarowe.

4. Na stanowiskach, o których mowa w ust. 1 i 2 powinni być zatrudnieni członkowie Korpusu Technicznego Pożarnictwa.
Tryb wyznaczania na te stanowiska członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa oraz zasady ich wynagradzania regulują odrębne przepisy.

§ 2. W celu koordynacji, inicjowania i opiniowania zagadnień ochrony przeciwpożarowej w Komitecie do Spraw Radia i Telewizji oraz w jednostkach podległych — Dyrektor Generalny w Komitecie, a właściwi dyrektorzy (kierownicy) w jednostkach podległych — powołują komisje pożarowo-techniczne.

§ 3. Zakres działania St. Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej, kierowników ochrony przeciwpożarowej, nieetatowych referentów ochrony przeciwpożarowej oraz pogotowi przeciwpożarowych, jak również skład i zakres działania Komisji Pożarowo-Technicznych — określają wytyczne stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 4. Kierowników jednostek organizacyjnych Komitetu i jednostek podległych zobowiązuję do wprowadzenia w życie i kontroli realizacji wytycznych o których mowa w § 3.

§ 5. Nadzór fachowy nad ochroną przeciwpożarową w Komitecie oraz w jednostkach podległych sprawują, na zasadach i w zakresie określonym odrębnymi przepisami, właściwe komendy straży pożarnych.

§ 6. Z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia tracą moc zarządzenia: Przewodniczącego Komitetu Nr. 66 z dnia 3 sierpnia 1961 r. oraz zarządzenie Nr 95 z dnia 19 października 1962 r. — w zakresie przepisów § 1 ust. 3 pkt. 2.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Komitetu:
Wł. Sokorski

W porozumieniu:

Minister Spraw Wewnętrznych:
w/z *Z. Sznek*

Załącznik do zarządzenia Nr 58 Przewodniczącego Komitetu do Spraw Radia i Telewizji z dnia 20 maja 1963 r.

WYTYCZNE

zabezpieczenia przeciwpożarowego Komitetu do Spraw Radia i Telewizji oraz jednostek podległych.

I. Zakres obowiązków starszego inspektora ochrony przeciwpożarowej oraz kierowników i nieetatowych referentów ochrony przeciwpożarowej.

§ 1. Do zakresu działania St. Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej należy:
— dokonywanie analizy stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz opracowywanie wniosków mających na celu poprawę tego stanu,
— udział w pracach Komisji Pożarowo-Technicznej Komitetu,
— udział w KOPI Komitetu,
— opracowywanie wytycznych i aneksów dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego, na podstawie obowiązujących w tym zakresie przepisów ogólnych i zarządzeń Komendy Głównej Straży Pożarnych,
— sprawdzanie, czy program prac w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia jest wykonywany w sposób prawidłowy,
— uczestnictwo w komisjach odbioru obiektów i urządzeń budowlano-montażowych,

— analizowanie przyczyn powstawania pożarów i występowanie z wnioskami w sprawie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
— badanie i ocena stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego w komórkach organizacyjnych Komitetu i jednostkach podległych,
— opiniowanie projektów planów wyposażenia komórek organizacyjnych Komitetu oraz jednostek podległych w urządzenia i sprzęt przeciwpożarowy,
— przeprowadzanie kontroli w komórkach organizacyjnych Komitetu i w jednostkach podległych w zakresie ochrony przeciwpożarowej i współdziałanie w tym zakresie z właściwymi komendami straży pożarnych.

2. Do zakresu działania kierowników ochrony przeciwpożarowej należy:
— czuwanie nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów bezpieczeństwa pożarowego,
— opracowanie w uzgodnieniu z właściwą komendą straży pożarnych planów obrony obiektów na wypadek pożaru,
— organizowanie pogotowi przeciwpożarowych i sprawowanie nad nimi nadzoru,
— sprawdzanie prawidłowości rozmieszczenia i konserwacji oraz stanu gotowości sprzętu i urządzeń pożarniczych,
— opracowywanie, w uzgodnieniu z właściwą komendą straży pożarnych, planów potrzeb w zakresie sprzętu pożarniczego i kontrola realizacji tych planów,
— organizowanie i przeprowadzanie instruktażowego szkolenia przeciwpożarowego oraz innej działalności uświadamiającej dla pracowników,
— udział w pracach Komisji Pożarowo-Technicznej i w prowadzeniu dochodzeń popożarowych,
— sprawozdawczość i dokumentacja związana z ochroną przeciwpożarową,
— przeprowadzanie kontroli przeciwpożarowych,
— udział w akcjach gaśniczych.

3. Do zadań nieetatowych referentów ochrony przeciwpożarowej należy:
— czuwanie nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów przeciwpożarowych,
— sprawdzanie gotowości sprzętu i urządzeń pożarniczych oraz prawidłowości ich rozmieszczenia,
— prowadzenie wśród pracowników działalności uświadamiającej w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
— zgłaszanie kierownictwu spostrzeżeń i wniosków dotyczących potrzeb i poprawy stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
— opracowywanie niezbędnych sprawozdań oraz prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną przeciwpożarową.

II. Organizacja i zakres obowiązków pogotowia przeciwpożarowego.

§ 2. 1. Przeciwpożarowe pogotowia tworzy się przede wszystkim spośród pracowników warsztatów, magazynów itp. dla poszczególnych zmian pracy.

2. Celem pogotowia jest bezpośrednie zapobieganie powstawaniu pożarów i ich zwalczanie w zarodku.

3. Ustala się następujący schemat organizacyjny pogotowia przeciwpożarowego oraz zakres obowiązków poszczególnych jego członków:

Zmiana imiona i nazwiska	Stanowisko	Obowiązki pogotowia	
		W zakresie zapobiegania pożarom	W wypadku wybuchu pożaru
I zmiana II zmiana III zmiana	Dowódca pogotowia	Współpracuje z kierownikiem komórki czy jednostki w sprawach ochrony ppożarowej, a szczególnie nadzoruje przestrzeganie regulaminów i instrukcji ppoż., jest odpowiedzialny za czynności członków pogotowia, sprawdza przydatność sprzętu pożarowego	do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą
I zmiana II zmiana III zmiana	Zastępcy dowódcy pogotowia	wspólnie z dowódcą pogotowia nadzoruje przestrzeganie przepisów ppoż.	bierze udział w akcji gaśniczej
I zmiana II zmiana III zmiana	Pomocnik I	Jest odpowiedzialny za stan urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe (elektrycznych, ogrzewniczych, wentylacyjnych) oraz gotowość sprzętu przeciwpożarowego	bierze udział w akcji gaśniczej
I zmiana II zmiana III zmiana	Pomocnik II	Jest odpowiedzialny za właściwe rozmieszczenie i dostęp do sprzętu przeciwpożarowego	zawiadamia o powstaniu pożaru jednostkę straży pożarnej w . . . . . . Z chwilą przybycia straży jest jej pilotem

Uwaga: Skład ilościowy pogotowia może być zwiększony w zależności od potrzeb lokalnych.

III. Szczególne obowiązki kierowników jednostek organizacyjnych Komitetu oraz pracowników Komitetu i jednostek podległych w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

§ 3. 1. Dyrektor Centralnego Naukowo-Badawczego Laboratorium Radia i Telewizji przy prowadzeniu prac badawczych uwzględni zagadnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Uzyskane w tym zakresie wyniki udostępni Komendzie Głównej Straży Pożarnych, St. Inspektorowi Ochrony Przeciwpożarowej Komitetu oraz współpracującym z Laboratorium Biurom Projektowym.

2. Dyrektor „Biura Studiów i Projektów Radia i Telewizji" zapewni, w porozumieniu z rzeczoznawcą Komendy Głównej Straży Pożarnych, uwzględnienie w opracowywanych przez Biuro projektach wymagań przepisów bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

3. Dyrektor Biura Inwestycyjnego obowiązany jest nie dopuścić do realizacji projektu obiektu inwestycyjnego nie zaopiniowanego przez Komendę Główną Straży Pożarnych.

§ 4. Kierownicy komórek organizacyjnych (technicznych i eksploatacyjnych) oraz pracownicy nadzoru w tych komórkach obowiązani są:
— znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe, a w szczególności przepisy dotyczące nadzorowanego działu pracy oraz kontrolować przestrzegania tych przepisów przez podległy sobie personel,
— dopilnować przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników i zaznajomić ich z zagrożeniem pożarowym występującym w danym dziale pracy, rozmieszczeniem sprzętu i urządzeń pożarniczych oraz z zasadami postępowania w przypadku powstania pożaru,
— usuwać dostrzeżone lub wskazane niedociągnięcia mogące spowodować pożar,
— występować do przełożonego z wnioskami o ukaranie winnych spowodowania zaniedbań, stwarzających możliwości powstania pożaru lub jego rozprzestrzenienia się,
— kontrolować sprawność pogotowia przeciwpożarowego,
— współpracować z kierownikiem lub referentem ochrony przeciwpożarowej oraz przedkładać im wnioski dotyczące bezpieczeństwa pożarowego poszczególnych działów i stanowisk pracy.

§ 5. Dyrektor Biura Administracyjnego w Komitecie oraz kierownicy administracyjno-gospodarczy w jednostkach podległych odpowiedzialni są za stan bezpieczeństwa pożarowego budynków i pomieszczeń biurowych.

Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:
— utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego stosownie do obowiązujących w tym zakresie przepisów i instrukcji,
— wyposażenie pomieszczeń w podręczny sprzęt pożarowy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie właściwego utrzymania i konserwacji tego sprzętu,
— zaopatrzenie poszczególnych pomieszczeń w instrukcje przeciwpożarowe oraz instrukcje alarmowe straży pożarnych,
— kontrolowanie przestrzegania przepisów i instrukcji przez wszystkich pracowników, a w przypadku stwierdzenia wykroczeń w tym zakresie, występowanie do właściwego przełożonego z wnioskami o ukaranie.

§ 6. Naczelnik Wydziału Ochrony Komitetu, naczelnicy wydziałów administracyjno-gospodarczych w Rozgłośniach Regionalnych i Ośrodkach Telewizyjnych oraz kierownicy administracyjno-gospodarczy jednostek podległych zapoznają służbę dozorowania z obowiązkami jakie ciążą na niej w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

Do obowiązków osób zatrudnionych w służbie dozorowania należy w szczególności:
— kontrolowanie miejsc niebezpiecznych pożarowo, według zasad określonych wewnętrzną instrukcją,
— zapoznanie się z lokalizacją punktów rozmieszczenia sprzętu przeciwpożarowego oraz środków alarmowania,
— zapoznanie się ze sposobem ogłaszania alarmu pożarowego i wzywania straży pożarnej,
— w przypadku pożaru ogłoszenie alarmu z równoczesnym spowodowaniem wezwania straży pożarnej oraz przystąpienie do gaszenia pożaru,
— zapewnienie swobodnego wjazdu dla jednostek straży pożarnej,
— wskazanie straży pożarnej miejsca czerpania wody i najbliższych telefonów.

Obowiązki portierów:

— dokładna znajomość instrukcji alarmowej oraz sposobów użycia środków alarmowania,
— z chwilą przybycia straży pożarnej, otworzenie bramy i wskazanie drogi dojazdu do miejsca pożaru.

7. Obowiązki pozostałych pracowników:

Wszyscy pozostali pracownicy obowiązani są:
— dbać o właściwy stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego w komórce organizacyjnej, a szczególnie na swoim stanowisku pracy,
— znać i przestrzegać instrukcje przeciwpożarowe, sposoby alarmowania straży pożarnych oraz użytkowania podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
— nie dopuszczać do powstawania sytuacji sprzyjających powstawaniu pożaru, a w przypadku stwierdzenia istnienia takiej sytuacji — niezwłocznie ją zlikwidować,
— uzyskać przeszkolenie przeciwpożarowe w zakresie przewidzianym obowiązującymi przepisami,
— pełnić służbę w pogotowiach przeciwpożarowych,
— brać udział w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru lub innej klęski żywiołowej, katastrofy lub awarii w myśl poleceń kierownika akcji ratowniczej.

IV. Obowiązki i skład Komisji Pożarowo-Technicznych.

§ 8. Komisja Pożarowo-Techniczna w Komitecie:
— Koordynuje pracę powstałych Komisji Pożarowo-Technicznych,

— analizuje protokóły pozostałych Komisji Pożarowo-Technicznych, Wojewódzkich i Miejskich Komend Straży Pożarnych oraz wnioski St. Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej Komitetu dotyczące poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w Komitecie i w jednostkach podległych Komitetowi,
— sporządza, raz na pół roku, sprawozdania dla Przewodniczącego Komitetu o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego w Komitecie i w jednostkach podległych,
— rozpatruje inne zagadnienia techniczno-pożarnicze zalecone przez Przewodniczącego Komitetu.

2. Komisje Pożarowo-Techniczne w jednostkach organizacyjnych Komitetu i jednostkach podległych:
— zbierają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej jak dwa razy w roku, tj. w okresie wiosennym i jesiennym,
— dokonują kontroli wszystkich obiektów na swoim terenie pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego w zakresie warunków budowlanych, urządzeń gaśniczych, alarmowych, zaopatrzenia wodnego, dróg ewakuacyjnych, dróg dojazdowych dla straży pożarnych oraz konserwacji i obsługi sprzętu i urządzeń gaśniczych,
— analizują procesy technologiczne i produkcyjne, sprawdzają działanie instalacji ogrzewniczych, energetycznych, wentylacyjnych i innych urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo przeciwpożarowe,
— z dokonanych kontroli sporządzają protokół i opracowują odpowiednie wnioski z podaniem sposobu usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz wprowadzenia usprawnień zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego
— opiniują projekty instrukcji i regulaminów przeciwpożarowych dla poszczególnych stanowisk pracy,
— rozpatrują inne zagadnienia techniczno-pożarnicze na polecenie dyrektora (kierownika) jednostki organizacyjnej, przy której zostały powołane.

§ 9. 1. Skład Komisji Pożarowo-Technicznej Komitetu:
Przewodniczący — Naczelny Inżynier Eksploatacji
Z-ca Przewodniczącego — Naczelnik Samodzielnego Wydziału Łączności
Członkowie — Dyrektor Techniczny W.O.T.
— Wicedyrektor Biura Inwestycyjnego
— St. Inspektor Ochrony Ppożarowej
— Gł. Inspektor BHP
— Przedstawiciel Rady Zakładowej.

2. Skład Komisji Pożarowo-Technicznych w jednostkach organizacyjnych Komitetu i podległych Komitetowi:
Przewodniczący — Główny Inżynier (z-ca dyr. d/s tech.)
Członkowie — Przedstawiciel pionu techniczno-eksploatacyjnego
— Naczelnik lub kierownik komórki administracyjnej
— Kierownik lub nieetatowy referent ochrony ppożarowej
— Przedstawiciel Rady Zakładowej lub Oddziałowej.

3. Skład Komisji może być zwiększony lub zmniejszony w zależności od charakteru i potrzeb jednostki.

4. Ponadto dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych zobowiązani są do zorganizowania, utrzymania i nadzorowania ochrony przeciwpożarowej w kierowanych przez nich jednostkach oraz do wykonywania i przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a w szczególności do:
— zapewnienia w jednostce warunków dla ewakuacji — w razie pożaru — ludzi, urządzeń i sprzętu — znajdujących się w budynkach i innych pomieszczeniach,
— zaopatrzenia jednostki w sprzęt i urządzenia gaśnicze, wodę dla celów gaśniczych oraz środki alarmowe, jak również zapewnienia należytej konserwacji i utrzymania tego sprzętu i urządzeń,
— przygotowania planu obrony przeciwpożarowej oraz dostosowania regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych dla potrzeb jednostki, szczególnie dla jednostek i stanowisk pracy pożarowo niebezpiecznych,
— dopilnowania przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników jednostki:
a) w zakresie wstępnym — nowoprzyjmowanych pracowników,
b) w zakresie informacyjnym — wszystkich pracowników,
— prowadzenia propagandy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
— czuwania nad przestrzeganiem przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do winnych nieprzestrzegania tych przepisów,
— wprowadzenia do planów odpowiednich środków finansowych niezbędnych dla utrzymania ochrony przeciwpożarowej na właściwym poziomie i szkolenia w tym zakresie oraz czuwania nad właściwym i terminowym ich wykorzystaniem,
— wydawania zarządzeń w kierunku właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o wnioski:
a) kierownika lub referenta ochrony przeciwpożarowej,
b) komisji pożarowo-technicznej,
c) przeciwpożarowych organów kontrolnych,
— rozpatrywania na naradach jednostki stanu bezpieczeństwa pożarowego oraz realizowania podjętych wniosków.

5. W przeciwpożarowym zabezpieczeniu Komitetu i jednostek podległych kierownicy jednostek organizacyjnych wymienieni powinni współdziałać z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych, a w szczególności:
— uzgadniać projekty opracowanych planów ochrony przeciwpożarowej, instrukcji przeciwpożarowych i instrukcji alarmowania,
— umożliwiać strażom prowadzenie ćwiczeń bojowych na terenie podległej sobie jednostki,
— uzgadniać plany przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego Komitetu i jednostek podległych,
— uzgadniać inne poczynania w zakresie ochrony przeciwpożarowej i sposoby ich realizacji.

Przewodniczący Komitetu: *Wł. Sokorski*

Wojsk. Zakł. Graf. W-wa. Zam. 2374. 19.VIII.63 r. 3000. L-75.